

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ редакционно-административния комитетъ, състоящъ отъ: Хр. С. Георгиевъ управителъ на Княжескитѣ лозя и изби въ гр. Евксиноградъ, В. П. Вълчевъ, Д. Торомановъ, А. Гечевъ и К. Илиевъ, учители при Плѣвненското Държавно Винарско-Земледѣлческо училище, М. Чукчуковъ и К. Малковъ, учители при Русенското Държавно Земледѣлческо училище.

„Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пѣти въ мѣсеца: на 1 и 15 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ странство — 5.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се испраца до редакцията въ гр. Плѣвень.

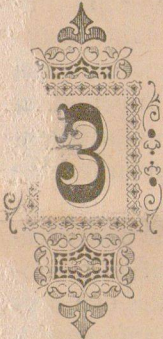
Необнародвани ръкописи, по желанието на авторитѣ имъ, се върщатъ съ неплатени писма.

За обявления на 4 стр. се плаща по 20 ст. на редъ.

 На всичкитѣ ученици се отстъпя за 3 лева годишно.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Пакъ по Райффайзеновитѣ земледѣлчески дружества; 2) Едно вино безъ реноме; 3) Бѣлѣвитѣ по които се познава млѣчна крава; 4) Вино отъ сладъ (малтосово вино); 5) Нашитѣ мѣжски мѣнастири и земледѣлието при тѣхъ; 6) Разни; 7) Обявления.

Пакъ по Райффайзеновитѣ земледѣлчески дружества.

 аставени сме отъ уважаемитѣ си г-да читатели втори пѣтъ да се повърнемъ по устройството на тѣзи отъ такава важностъ за земледѣлца институти. Въ послѣдно врѣме постѣпили сѣ въ редакцията ни нѣколко запитвания по организацията на тѣзи дружества, даже помолени сме да изработимъ единъ примѣренъ уставъ, който разбира се, не малко ще улесни съставителитѣ имъ. Ний не можемъ освѣнъ да се радваме на обстоятелството, че писаното отъ насъ по тѣзи кредитни институти е прослѣдено и му е дадено нуждното внимание, затова съ голѣмо удоволствие бързаме да удовлетворимъ исканието на г. г. интересующитѣ се. Основателя на тѣзи дружества е кметъ на с. Фламерсвелдъ въ Рейнската областъ — Райффайзенъ, който е основалъ първото дружество, отъ подобенъ родъ, въ 1849 година. Главната причина която е накарала енергичния кметъ — Райффазена, да помисли за подобни дружества, е крайната бѣдностъ на сѣселенитѣ му, причинена главно отъ безбожната експлоатация на лихвариитѣ. Неговата идея е била да направи земледѣлцитѣ колкото се може по-самостоятелни и то единствено чрѣзъ съдружаванието, при което съдружителитѣ да си помагатъ единъ на други, или той е искалъ тѣзи д-ства да постави на принципа на взаимността. И дѣйствително първото дружество основано отъ Райффайзена е дало прѣкрасни резултати, затова по неговъ образецъ въ едно кратко врѣме сѣ се устроили сума дружества;

така напр. въ 1896 год. Германия е имала около 6391 такива дружества, нѣ за забѣлѣзване е, че основаването на тѣзи д-ства не се е ограничило само въ Германия, нѣ въ едно кратко врѣме сѣ се основали много подобни д-ства въ цѣла З. Европа; даже въ послѣдно врѣме нѣкои държави испращаха свой хора, които да ги изучатъ на мѣстото. Ако се не лѣжемъ и нашето Министерство на Търговията и Земледѣлието има подобно намѣрение, което спорѣдъ насъ, трѣбва да успѣе части по скоро.

Тѣзи дружества работѣтъ главно съ капиталитѣ които заематъ отъ разни кредитни учрѣждения и частни лица, като срѣщу тѣзи заеми гарантиратъ всичкитѣ членове на дружеството нераздѣлно съ цѣлитѣ си имоти, значи гаранцията е неограничена. Тази именно неограничена солидарна гаранция, дава отъ една страна възможностъ на дружеството да се ползува съ евтенъ кредитъ, а отъ друга завързва всичкитѣ членове на дружеството и ги кара да гледатъ на дружественитѣ работи, като на свои. Дружество, разбира се, образува капитала си и по другъ начинъ, така напр.: отъ членскитѣ вноски на членоветѣ, отъ влоговетѣ, на текуща смѣтка и т. н., но капитала събранъ по този начинъ е твърдѣ незначителенъ.

Отъ събрания по такъвъ начинъ капиталъ д-ството прави заеми само на *своитѣ членове*, като същеврѣменно съ увѣри за каква цѣль заемателя прави този заемъ и ако д-ството намѣри, че заема се прави за операции, които не сѣ ползватъ за заемателя, то отказва да направи заема. Ето какъ дѣйствуватъ тѣзи дружества за моралното и материалното развитие на своитѣ членове, по такъвъ начинъ д-ството ще отвикне нашитѣ земе-

дѣлци да правятъ заемъ гдѣто могатъ и подѣ каквито условия намѣржатъ. Освѣтъ това на настоятелството на д-ството се дава право, ако би, направения заемъ отъ нѣкой членъ, не се употребилъ за прѣдначената цѣль, то той се поканва въ единъ кратъкъ срокъ да повърне заетата сума. Лесно е да се разбере, че едно подобно дружество при подобни условия не може никога да има загуба, защото прави заеми само на свойтѣ членове които познава много-добре. Тази е причината гдѣто въ този периодъ на съществуването имъ — 50 години, нито едно отъ тяхъ не е фалирало.

Срѣщу направения заемъ д-ството зема лихва малко по-голяма, ($\frac{1}{2}$ или $\frac{3}{4}$ %) отъ тази която плаща на свойтѣ кредитори, така щото съ течение на врѣмето д-ството си натрупва единъ излишъкъ отъ капиталъ (резервенъ фондъ), който служи да гарантира д-ството въ случай на нѣкой кризисъ. При ликвидиранието на д-ството, резервния фондъ не се разпрѣдѣля между членоветѣ, нѣ се употребява за общественни цѣли.

Района на тѣзи дружества бива обикновено малъкъ: едно село или най-много една община; а това дава възможностъ, както на настоятелството да слѣди какъ и за какво се употребяватъ заетитѣ сумми отъ членоветѣ и дали сж гарантирани добре, така и самитѣ членове, които гарантиратъ солидарно, да се наблюдаватъ единъ други, защото това е въ тѣхенъ интересъ, понеже прѣтърпили нѣкаква загуба д-ството, то тя пада еднакво върху всички. Щомъ се има нѣкое съмнение върху състоятелността на нѣкой отъ членоветѣ, то веднага се прѣдупрѣждава за това настоятелството.

Такава е вкратцѣ организацията на тѣзи дружества; желающитѣ да се запознаятъ по-подробно съ тѣхъ, посочваме имъ бр. 5 и 6 год. I отъ „Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ и уставътъ който слѣдва слѣдъ това.

Сега обръщаме се къмъ Васъ г-да, имеючи желание за съставянието на тѣзи дружества. Първото нѣщо на което трѣбва да обърнете внимание, то е избиранието на настоятелството (управителния съвѣтъ) на д-ството. Както отъ добрия или лошия глава на едно сѣмейство, зависи вървежа на цѣлото сѣмейство; така и въ тѣзи д-ства, отъ сполучливия изборъ на настоятелството, зависи успѣха на цѣлото дружество. Тѣзи д-ства въ дѣйствителностъ могатъ да се сравнятъ съ едно много-численно сѣмейство въ което настоятелството е единъ видъ като глава на сѣмейството. Самъ Райфайзенъ е казалъ: „най-важнитѣ длѣжности въ настоятелството сж: прѣдсѣдателството и касиера. Тѣзи длѣжности трѣбва да се повѣржатъ на лица, които съ досегашния си животъ сж доказали, че се грижатъ за общото добро, помагатъ на свойтѣ съселени, ползуватъ се съ общо довѣрие и т. н.“. Настоятелството освѣтъ,

че трѣбва да извършва всичкитѣ текущи работи на д-ството, нѣ трѣбва и да слѣди за какво се расходватъ заетитѣ сумми. Ето какъ дѣйствуватъ тѣзи дружества за нравственното и материалното подобрѣние на свойтѣ членове. По-нататѣкъ при избиранието на настоятелството за тѣзи така да кажемъ, спасителни за насъ кредитни институти, нека не се намѣсва партизанството, ако искаме да имаме успѣхъ. Увѣрени сме, че погледне ли се и на тѣзи институти отъ партизанско гледище, то нѣма да имаме нито хилядната частъ отъ успѣхитѣ, които сж постигнали земледѣлцитѣ въ другитѣ страни. За въ случая, г-да земледѣлци, оставете на страна партизанскитѣ си убѣждения, съединете се братски и започнете съ общото дѣло. Увѣрени сме, че при такова съединение, въ кратко врѣме ще се избавимъ отъ задушаваната ни земледѣлческа криза, усиlena тази година отъ лошето плодородие, както сж се избавили земледѣлцитѣ въ Рейнската областъ, гдѣто има най-много дружества отъ подобенъ родъ. Положението на земледѣлца въ Рейнската областъ (Германия) прѣди 50 год. не е било по-завидно отъ това — на нашия, и нему сж е раскъсвало и продавало имуществото по екзекутивенъ начинъ, както става това за сега съ нашия земледѣлецъ; а днесъ благодарение на тѣзи д-ства, виждаме Рейнския земледѣлецъ въ добро, даже завидно положение. Че дѣйствително нашия земледѣлецъ днесъ страда най-много отъ недостатѣченъ, а *главно отъ неотговорящъ кредитъ*, може да се убѣди всѣки, като посети едно село и прослѣди причинитѣ на екзекутивнитѣ продажби на имотитѣ на нещастнитѣ земледѣлци!

Най-подирѣ въ заключение, не можемъ да не отправимъ нѣколко думи и къмъ Почитаемото Министерство на Търговията и Земледѣлието, комуто сж възложени сждбинитѣ на земледѣлцитѣ. Извѣстно е, че у насъ както частната, така и колективната инициатива въ всѣко направление е твърдѣ слабо развита, затова длѣжностъ е на респективнитѣ Министерства да ѝ развиятъ съ разни покровителствуванія (протекционни) и насърчителни мѣрки и единъ пътъ развита, да ѝ оставятъ на свобода. Сжщото нѣщо трѣбва да стане и съ въпроснитѣ дружества. Спорѣдъ насъ, Министерството на Търговията и Земледѣлието трѣбва да прѣдвиди субсидия, за всѣко ново-основано дружество по системата на *Rauhaizena*, размѣра на която да бѣде около 400 — 500 лева, съ която сума дружеството ще може да се обзаведе (да си набави покщнина и всички канцелярски потреби). Подобно нѣщо е направено въ Бохемия, кждѣто смѣло може да се вѣрва, че инициативата е много повече развита, отъ колкото у насъ. На всѣко ново-основано дружество отпущатъ по 400-500 fl.; съ задължение, че слѣдъ истичанието на опрѣдѣлено врѣме, д-ството ще ги повърне. Ний

не допускаме, че нашето М-ство ще жали 400-500 лева, като има прѣдъ видъ ползитѣ произходящи отъ тѣхъ. Отъ друга страна да се распорѣди, щото Бѣлг. Народна Банка и Землед. Каси да отпускатъ на тѣзи дружества заеми съ $1\frac{1}{2}\%$ по-малка лихва, до като получатъ нужното реноме и привлечатъ капиталитѣ на капиталиститѣ. Така напр. въ Бѣлгия за Райффайзеновитѣ др-ства пощенскитѣ спестовни каси правятъ заемъ съ $3\frac{1}{2}\%$ лихва.

ПРИМѢРЕНЪ УСТАВЪ.

на

Райффайзеновитѣ земледѣлчески кредитни дружества.

I. Фирма, седалище и цѣль на дружеството.

Членъ 1. Учреждава се едно земледѣлческо-кредитно дружество съ неограничена гаранция, подъ фирмата: Райффайзеново земледѣлческо кредитно дружество „ . . . “ съ седалище въ село околия

Чл. 2. Цѣльта на дружеството е да помага за нравственното и материалното подобрене на свойтѣ членове.

Чл. 3. За постигане на своята цѣль, дружеството ще си служи съ слѣдующитѣ сръдства:

а) Ще прави заеми на свойтѣ членове, нужни за успѣшното водение на стопанствата имъ, размѣритѣ на които ще зависѣтъ отъ кредитната способност и сигурност на заемателитѣ, както и отъ дѣйствителната необходимостъ отъ заемъ. Нужнитѣ за това сръдства дружеството ще снабдява отъ разни кредитни учреждения и частни лица съ неограничената гаранция на свойтѣ членове;

б) Приема свободнитѣ капитали (влогове) отъ земледѣлцитѣ, като плаща на тѣхъ извѣстенъ процентъ и съ това дава възможностъ щото мъртволежащитѣ капитал да се турятъ въ обръщение и да принесѣтъ извѣстенъ доходъ на притежателитѣ имъ;

в) Подпомага основаването на земледѣлчески дружества, цѣльта на които е подобренито и подигането на земледѣлнето и клоноветѣ му въ района, къдѣто дѣйствува дружеството.

II. Права, длъжностъ и отговорностъ на членоветѣ.

Чл. 4. Членъ на дружеството може да бѣде само:

а) Самостоятеленъ, пълнолѣтенъ жителъ отъ община; б) лице което не се намира подъ опекунство — попечителство (kuratelou); в) да не е членъ на друго нѣкое кредитно дружество, основано на принципа на неограничената солидарна отговорностъ и г) лице което не попада подъ чл. буква

Чл. 5. Приемането на нови членове става по рѣшението на настоятелството, което е длъжно въ продължение на 3 дни отъ приемането му, да извѣсти на дружественната разгласяюща табла, като означаи името, занятieto и мѣстожителството на приетия членъ; въ случай че настоятелството отхвърли заявлението на просителя, дава му се право въ продължение на 8 дни да заяви на контролната коммисия, която въ най-близкото си засѣданне разрѣшава окончателно въпроса.

Чл. 6. Приетия членъ е длъженъ да подпише едно задължително, какъ че ще изпълнява приетия уставъ отъ дружеството, всичкитѣ измѣнения които би станали отпослѣ, както и че ще се подчинява на рѣшенията на общитѣ събрания и най-послѣ отбѣлѣзва числото на членскитѣ си вносове

Чл. 7. Всѣкой приетъ членъ при записването си трѣбва да внесе записаната вноска (чл.) и най-малко една вноска отъ членския вносъ и веднага слѣдъ това се записва въ списъцитѣ на членоветѣ на дружеството.

Чл. 8. Настоятелството е длъжно да води списъкъ за членоветѣ на дружеството, който трѣбва да съдържа името, прѣзимето и занятieto на всѣки членъ, деньтъ когато е постѣпилъ или напусналъ дружеството, числото на членскитѣ вносове на всѣки членъ, както и на тѣзи, които подлежатъ на истеглювание.

Чл. 9. Всѣкой членъ на дружеството губи членското си право въ слѣдующитѣ случаи:

а) По доброволно напускане и то ако е извѣстилъ дружеството за напускането или за повръщането му на членскитѣ вноски най-късно до м. Ноемврий т. г.; въ противенъ случай напускането му се счита отъ края на слѣдующата година;

б) Когато нѣкой частенъ кредиторъ е получилъ правото на екзекутивна продажба на частта, която дължи на му би получилъ въ случай на напускане на дружеството и ако за исклучването му е извѣстилъ 6 мѣсеца прѣди истичането на счетоводната година.

Както въ първия, така и въ втория случай, трѣбва да се подаде заявление до прѣдсѣдателя на настоятелството, който ще даде потвърждение

в) Отъ деньтъ когато ся е приселилъ въ друго мѣсто, което се намира извънъ района на дружеството;

г) Отъ деньтъ на умирањето му;

д) Отъ деньтъ когато исклучването на нѣкой членъ е влезло въ сила.

Чл. 10. Исклучването на членоветѣ на др-вото става:

а) Когато нѣкой членъ не изпълнява рѣшенията на настоятелството, на общитѣ събрания или уставътъ; ако закъснѣе повече отъ 6 мѣсеца съ внасяние на членскитѣ си вноски, или ако се занимава съ лихварство;

б) Когато изгуби самостоятелността си (падне подъ опекунство);

в) Когато стане членъ на друго нѣкое дружество основано на принципа на неограничената гаранция;

г) Когато втори пътъ е даванъ подъ сѣдъ за гдѣто не е исплатилъ заетата сума или лихвитѣ по нея;

д) Когато нѣкой членъ изгуби гражданскитѣ и политическитѣ си права

Чл. 11. Исклучването на членоветѣ отъ дружеството става по рѣшението на настоятелството. Прѣдсѣдателя на настоятелството е длъженъ веднага писмено да извѣсти на исклучения членъ, като му съобщи въ краткъ и мотивитѣ за това. На исклучения членъ се дава право въ продължение на 8 дни, считано отъ деньтъ на съобщението му за исклучването, да даде писмено обяснение на прѣдсѣдателя на дружеството и контролната коммисия, които сѣ длъжни въ едно отъ най-близкитѣ си

засядания да разгледатъ обясненията и да дѣятъ окончателно рѣшение на въпроса Ако потърпевшия членъ не даде обяснение, то изключването му се счита отъ денътъ на истичането прѣдвидения срокъ (8 дни).

Чл. 12. Исклучения членъ нѣма право на никаква частъ отъ дружественния капиталъ (резервния фондъ) и дружественното имущество: има право само да иска да му се повърнатъ членскитѣ вносове въ такъвъ размѣръ, въ какъвто излизатъ спорѣдъ приключването на счетоводната книга за годината, когато е изключенъ и то мѣсецъ слѣдъ одобренieto баланса.

Чл. 13. Всѣкой членъ на дружеството има право да вема участие въ общитѣ събрания и да гласува. Това право му се отнема отъ денътъ на напуцанieto или изключването му отъ дружеството. Правото за гласуване е лично. Всѣкой членъ, безъ разлика на числото на членскитѣ вноски, има само единъ гласъ.

Чл. 14. Всѣкой членъ на дружеството има право да прави заемъ отъ дружественна касса, като при това съблюдава всичкитѣ изисквания на настоящия уставъ.

Чл. 15. Членоветѣ на дружеството сѣ длъжни:

а) Да гарантиратъ нераздѣлно (солидарно) съ цѣлитѣ си имоти противъ трети лица и всички задължения на дружеството, до неговата ликвидация;

б) Да заплатятъ при записването си за членове на дружеството, опредѣлената за това сума и да внесатъ най-малко единъ вносъ отъ членскитѣ си вноски;

в) Да изпълняватъ и се подчиняватъ на установленията въ настоящия уставъ и рѣшенията на общитѣ събрания както и да се старажатъ на всежидѣ и всекога за въздиганieto на дружеството. всѣки пакъ да иматъ прѣдъ видъ интереса на дружеството. (Слѣдва).

ЕДНО ВИНО БЕЗЪ РЕНОМЕ.

(По винарството въ с. Бѣла-Черкова, Павликенско).

Въ първитѣ дни на миналий м. Августъ по своя частна работа отидохъ въ гр. Руссе отъ гдѣто и посѣтихъ земледѣлческото училище при Обр. Чифликъ — бившето ми три-годишно прѣбивание. Азъ знаехъ прѣди трѣгванието си, че ще посѣтихъ това училище, затова, взехъ съ себе си двѣ бутилки едно-годишно вино: бѣло и червено отъ дома си, за да опредѣля тамъ алкохола му съ апаратитѣ, които има то (училището) на разположение.

Когато стигнахъ при училището явихъ се при учителя — винарь Г-нъ Емфеджиевъ и го помолихъ въ желаемото си искание. Той, като ме запита за нѣкои нѣща, съгласи се на намѣрението ми и ми порѣча да покана двама ученици отъ III-й Курсъ да нагласжатъ апаратитѣ. Два отъ апаратитѣ въ скоро врѣме бѣхъ курдисани и дистилацията се почна. Въ всѣкой апаратъ за дистилация бѣ влѣно по опредѣленно количество вино отмѣрено съ особни епруветки, които слѣдъ това бѣхъ поставени да тече добивающата се ра-

кия. Слѣдъ прѣваряването на повечето отъ половината отмѣрено вино, допълнихъ се епруветкитѣ съ чиста дистилирана вода, за да се получи по толкова течностъ по колкото бѣ вино отмѣрено за дистилация. (Тази течностъ разбира се се състоише само отъ спиртъ и вода). Слѣдъ това се потопи ареометра, споредъ показанията на който и температурата на течността по особна таблица се намѣри, че бѣлото вино има 12.8 ‰, а червеното — 14.1 ‰ алкохолъ. Този ‰ ми се стори доста голѣмъ, за това отидохъ та извѣстихъ на Г. Емфеджиевъ, като му и явихъ, че може да сме погрѣшили, та ще трѣбва да се повтори опита. Той допустна, че може да има това вино толкова алкохолъ, но при все това съгласи се да се повтори опита. Понеже бѣше късно, остави се за слѣдуюция денъ.

На другия денъ опита се повтори въ присутствието на Г-на Емфеджиевъ, като прѣдварително апаратитѣ се прѣчистихъ. Получи се резултатъ: при бѣлото 12.2 ‰ и при червеното 13.1 ‰ алкохолъ. Както се вижда намѣри се разлика въ по малко: при бѣлото 0.6 ‰ и при червеното 1 ‰, което се даде на извѣтряването на виното въ отворенитѣ вече бутилки въ които прѣстоя около 15 часа. Ако това не се допустне, а се вземе срѣдния резултатъ отъ двата опита, излиза, че бѣлото вино има 12.5 ‰, а червеното 13.6 ‰ алкохолъ, което е доста много.

Това обърна вниманието на Г-на Емфеджиевъ, та ме распита за произхождението на виното, което му расправихъ.

И двѣтѣ вина сѣ получени отъ едно лозе и отгледвани при едни условия, само че за бѣлото, гроздето е избирано само отъ „Бѣлата глава“ (тавшанъ гъзю) и „кукоркото“ (птиче грозде) и държано 30 часа въ працинитѣ, а за червеното брано на редъ и държано въ працинитѣ 5 дни. И двѣтѣ сѣ прѣтакани само веднѣжъ — на 15-ий Февруарий.

Тѣзи вина макаръ азъ да отгледвахъ по-добрь, вината на другитѣ ми съселени бѣхъ почти тѣй силни. И дѣйствително, никждѣ въ околнитѣ села съ изключение въ с. Сухиндолъ нѣма тако-ва добро вино, което нѣкои сравняватъ съ Сухиндолското. Единъ случай: тази пролѣтъ единъ Сухиндонецъ — винарь, като пилъ едно Бѣло-Черковско вино, рѣкълъ: „Никждѣ въ Сухиндолъ не съмъ пилъ такова хубаво вино“. До колко се е произнесълъ вѣрно, ний не можемъ каза, но въ всѣки случай ни дава право да мислимъ, че Бѣло-Черковскитѣ вина сѣ тѣй силни, както Сухиндолскитѣ, които се причисляватъ къмъ рѣдкитѣ въ България вина само че нѣматъ това реноме, както послѣднитѣ, по причина, че се приготвяватъ въ по-малко количество та не сѣ тѣй извѣстни на далечнитѣ трѣговци за вина.

Като съобщавамъ на читателитѣ на «Винар. Земледѣл. Вѣстникъ», качеството на виното въ с. Бѣла-Черкова, мислѣхъ добръ ще е и да опишѣхъ вкратце гдѣ се ражда този продуктъ и какъ се приготвя.

Лозята даваючи, съ такъвъ 0/0 алкохолъ вино, се намиратъ въ землището на Бѣла-Черкова (Павликенска околия) на Югъ отъ него на дѣсния брѣгъ на р. Росица, 35 км. на Западъ отъ гр. Търново и 10 км. на Истокъ отъ прочутото по вино с. Сухиндолъ. Положението на лозята е изцѣло Севѣрно, малко наклонено и заградено отъ къмъ Югъ и Западъ съ висока гора. Такова положение не е никакъ згодно за лозя, спорѣдъ теорията на лозарството. По всѣка вѣроятностъ, качеството на продукта се дължи на почвеннитѣ условия. Почвата тукъ има обикновенъ черъ по нѣкъдѣ желтъ цвѣтъ. Испѣстрена е тукъ тамъ съ дребни камъчета и е ровка и плодородна.

Виното се приготвява съвсѣмъ просто и обикновенно: като се стѣпче гроздето съ крака, поставя се въ кади да ври съ пращинитѣ 3-4 дни догдѣ се боядиса, слѣдъ което се истака само мѣстѣта и се поставя въ бѣчви да довърши вришето. Всѣкой земледѣлецъ — лозаръ, който сж-щевѣменно е винарь налива по 100 — 300 ведра вино (1 ведро = 12 оки = 15.38 л.), което държи въ изба съ 1 — 1.5 м. дълбочина и съ врати по често обърнати къмъ Югъ. Такива избѣ не сж никакъ згоди за държане вино. За да бѣждѣтъ по-згоди трѣбва да се правѣтъ по дълбоки и съ врати къмъ Севѣръ или Западъ.

Слѣдъ като прѣври виното — буйната ферментация, затворятъ бѣчвитѣ и ги държатъ тѣй до напролѣтъ. Рѣдко хора прѣглеждатъ и донѣлватъ редовно бѣчвитѣ си. Прѣтаканието е извѣстно, но рѣдко го прилагатъ по причина че си продаватъ виното още пѣрвото лѣто и че прѣточеното вино се показва по слабо. Ако нѣкои прѣтакѣтъ то бива на два пѣти: веднѣжъ прѣзъ пролѣтъта (прѣзъ Мартъ или Априлъ) и втори пѣтъ, прѣди новия гроздоберъ. Съвсемъ рѣдко винари задържатъ вино двѣ години, подъ страхъ да не се развали. Поправка и фалшификация на виното не е познато. Пушението съ тюркюртъ (сѣра) отъ скоро почнѣ да се употребява, но отъ малко винари.

Както се вижда старанието за доброто отгледване на виното е малко, при все това добива се вино съ доста добро качество.

Едно е само жалко, че не се прави значителна разлика въ качеството на вината, та се продаватъ тѣй силнитѣ вина едва за 1 — 2 гроша повече отъ тѣй слабитѣ и кисели вина, което кара селянитѣ да не обръщатъ внимание на качеството, та смѣсватъ при бѣридбата зелено грозде, което цѣше да се избѣгва ако добритѣ вина имахъ по-горня цѣна.

За да се заинтересуватъ селянитѣ по-добрь въ качеството на виното, потрѣбно е всѣка община да има поне по единъ апаратъ за опрѣдѣление на алкохола му, за да се знае силата на всѣко, та да се дава и съответствующата цѣна. За да си запазятъ цѣната вината потрѣбно е продажбата имъ да става съ позволение отъ общинското управление, за да се избѣгне по този начинъ продажбата на ниска цѣна по нужда, което влияе на общата цѣна, а за това сж потрѣбни винарски дружества.

Като давамъ описание на вината въ Б. Черкова, поканвамъ всички любители на винарството да се постарѣтъ и опитатъ силата на тѣхнитѣ вина и съобщѣтъ резултатитѣ, за да се изучава по този начинъ винарството у насъ. А на Министерството на Търговията и Земледѣлието остава да размисли върху снабдяването на всѣка община съ по 1 апаратъ за опрѣдѣляние алкохола.

с. Бѣла-Черкова, 15/IX 97 г.

З. Ангеловъ.

Бѣлѣзитѣ по които се познава една млѣчна крава.

Не веднѣжъ ми се е случвало да ме запитватъ нашитѣ селяни, на какво трѣбва да обръщатъ внимание, когато ще си купуватъ крави за доение, за да бѣждѣтъ тѣ по-млѣчни и сж ме викали да отивамъ съ тѣхъ на пазаря да купуваме крави. И дѣйствително, едни отъ купенитѣ крави въ мое присѣствие или по моето показание на бѣлѣзитѣ, по които се познава приблизително една млѣчна крава, сж дали добри резултати и селянитѣ сж били доволни, а други не. Спорѣдъ това излиза, че бѣлѣзитѣ по които се познаватъ млѣчните крави за едни излизатъ до нѣкъдѣ вѣрни, а за други не, поради което слѣдва, че най-вѣрния бѣлѣгъ, да се познай една млѣчница, е като се издой и се прѣмѣри млѣкото ѝ; но все таки практиката е показала, че процента на купенитѣ крави, които притѣжаватъ бѣлѣзитѣ на една млѣчница е несравнимо по-голѣмъ, отъ на тѣзи, които не ги притѣжаватъ. Що се отнася до това, што нѣкой крави притѣжаватъ всички бѣлѣзи на млѣчностъ, а даватъ малко млѣко, това намаление на млѣкото въ такива крави е резултатъ отъ не доброто издоиване на кравата, за което ще кажа нѣщо по-сетнѣ, ако тя е на 3-то или 4-то теле. Тѣй или инѣкъ селянитѣ ми сж били доволни отъ показанията ми при избора на млѣчни крави, вслѣдствие на което ще укажѣ бѣлѣзитѣ по които се познава една млѣчна крава въ най-достѣйна форма, та да можѣтъ да се ползватъ всички наши кравари и скотовѣдци.

Сега да видимъ какви сж тѣзи бѣлѣзи, по които може да се познай, приблизително, една млѣчна крава. Млѣчността на кравата зависи не малко отъ расата (плѣмето), къмъ която принадлежи тя (кравата), но това не трѣбва да ни стрѣска, при избора на млѣчна крава, защото ако правимъ изборъ отъ нашата сива говежда раса, нѣма да я сравняваме по млѣчността съ друга нѣкоя отъ Западно-Европейскитѣ говежди раси, ами пакъ съ нашата. На прѣвъ погледъ кравата трѣбва да прѣдставлява женствен-

ностъ, т. е. да прилича на крава, а не на волъ; да бжде здрава, което се познава, като ѝ се отворятъ устата и очитѣ и слезеститѣ (мюднотитѣ) ципи да иматъ здравъ цвѣтъ, зурлата (гжбата) да бжде влажна и не горѣща. Кравата трѣбва да се храни добръ, което показва, че пицеварителнитѣ ѝ органи сж здрави и пр.; да бжде по възможностъ лакумна, да не е нервозна и скокотлива, а жива и кротка; да дава да се пина на всѣкъдѣ по тѣлото и нѣнкитѣ безъ да скача или рита; рогата ѝ да сж: малки, тънки и гладки; ушитѣ ѝ да сж обрастнали отъ вътрѣ съ тънки деликатни космици; имята ѝ да е по възможностъ малка, тънка и суха; краката ѝ да сж тънки, кожата ѝ да е тънка, гъвка и мазна, което се познава, като се пипа съ ржка; космитѣ, които покриватъ тѣлото ѝ да сж дрѣбни, тънки и меки; корема ѝ да бжде голѣмъ; задницата ѝ широка и добръ развита; опашката ѝ кжса и тънка и съ меки косми на края; млѣчното огледало (мѣстото между заднитѣ крака и половия органъ, което се простира отъ половия органъ до задната половина на вимето, на нѣкои крави е покрито съ косми лѣжащи на срѣщу други тѣ и на горѣ) да бжде голѣмо, вимето ѝ да е голѣмо, меко мазно на пипане, като се издои да става малко и да е обрастнало съ тънки меки космици; числото на нѣнкитѣ да е голѣмо (4 — 8) и да сж еднакви и 4-тѣхъ голѣми и да стождтъ отвѣстно всичкитѣ; вѣнитѣ (крѣвоноснитѣ ссждове) по вимето и корема да бжджтъ много и силно развити, така щото да се виждатъ добръ какъ сж очертани; възржстѣта ѝ да бжде отъ 4 до 8 години.

Тѣзи сж бѣлѣзитѣ на които трѣбва да обржщатъ внимание всички желающи да си купждтъ приблизително млѣчни крави, но има случаи гдѣто всички тѣзи бѣлѣзи ги притѣжава една долня крава, но не дава твѣрдѣ много млѣко, това намаление на млѣчността въ такива крави се дължи на недобросвѣстността на доячитѣ, че не издоивали добръ кравата въ врѣме на доение. Това се доказва отъ опититѣ, които сж правени за тази цѣль; на всѣкой който е ималъ случай да дои овцѣ, кози, крави и пр. е забѣлжилъ отъ практика, че като не се издоива добръ доитницата и по опрѣдѣлено число пжти на день, прѣстава да бжде млѣчница, това е така, когато сж спазени всички хигиенични условия, които сж необходимо нуждни за една млѣчница.

Въ заключение ще кажж, че по указанитѣ бѣлѣзи съмъ се ржководилъ при купуване крави за доение въ продължение на нѣколко години и съмъ сполучвалъ, като се спазватъ другитѣ условия, отъ които зависи млѣчността на една крава като: добръ сочна храна, хигиенично помѣщение и добро гледане.

с. Самоводени.

Цв. П. Тенджеровъ.

Вино отъ сладъ *) (малтосово вино).

Тази година, споредъ съобщенията на нѣкои чужди вѣстници, удало се на химика Д-ръ Saueг да приготви отлични вина отъ сладъ, като напр. Малага, Токайско вино, Портеко и др. Това вино се приготвява отъ сладъ,

*) Сладъ се нарича Ечемикъ, оставенъ въ помѣщение съ умѣрена температура и отсждствие на пряма слънчева свѣтина да прокълне (изкълче).

вода и квасъ, по подобенъ начинъ, както се приготвява и бирата отъ сладъ, вода хмѣлъ и квасъ (ферменти). Тѣзи вина съдържатъ около 19 % спиртъ, произходящъ исклучително отъ врението (ферментацията), значи много по-вече отъ колкото гроздовитѣ вина; освѣнъ това съдържатъ повече екстрактивни (хлѣбни) и фосфорна киселина, а вмѣсто винена, съдържатъ млѣчна, която въ чисто състояние поддържа (помага) много по-добръ смилане то на храната, отъ колкото винената или другитѣ органически киселини, съдържани се въ виното отъ грозде.

Въ Германия при Хамбургъ е основана една такава акционерна винарска изба, която годишно ще приготвява около 10000 hl вина отъ сладъ. На тази годишното земледѣлческо изложение въ Хамбургъ, имало изложено вино отъ тази винарница, което се отличавало съ добръ вкусъ и отлично дѣйствие. Така сжщо и лѣкаритѣ го прѣпоржчвали на болнитѣ, като отлично дѣйствующе вино. Това явление има голѣмо икономическо значение за страни, кждѣто лозата не вирѣе, отъ една страна затова, че ще се намали вноса на чуждитѣ вина, за които ежегодно плащатъ огромни сумми, а отъ друга страна — ще се увеличи търсението на ечимика, вслѣдствие на което цѣната му значително ще се повиши; а заможнитѣ страни (въ което число падаме и ний) гдѣто лозата вирѣе съ успѣхъ, това явление не е толкова благоприятно. По всѣка вѣроятностъ, това откритие ще има сжщото икономическо значение, каквото е имало откритието прѣди 150 години, че отъ захарното цвѣкло може да се приготви захаръ, а не само отъ захарната трѣстъ.

Въ нѣкой отъ слѣдующитѣ броеве, ще запознаемъ читателитѣ си, вкратцѣ и съ начина на приготвяването му.

Нашитѣ мжжски мѣнастири и земледѣлието при тѣхъ.

Прѣди всичко ще си кажемъ, че настоящата ни статия съ горнето заглавие може да се подвъргне на разискване въ Българскій печатъ или пъкъ ще стане: „праздна мара тѣпанъ била“; нѣ тѣй, или инѣкъ, ако не сега, то съ течение на врѣмето ще се постигне гонимата отъ насъ цѣль, която ще бжде изложена тукъ. Независимо отъ горнето ни, ще молимъ очкитѣ, които сж около свѣтитѣ обители и се располагатъ съ тѣхното богатство, и които обители сж майки и бащи на добритѣ старци (калугеритѣ) да ни простждтъ като Божии грѣшници, ако би да се повпустнемъ въ нѣкои подробности на горчивитѣ истени къмъ нашето духовенство въ тѣзи мѣнастири. Молимъ, имайте търпение, драги читатели, та ни изслушайте:

Всѣки отъ насъ знае, че при мжжеитѣ мѣнастири, на нѣкъдѣ и при женскитѣ, располагатъ съ стотини па и хиляди хектари земи състояще отъ: гори, ливади, ниви, пасбища, градини, воденици, тепавици, гигантски постройки, пчелини и лозя; всичко това богатство е трупано съ вѣкове отъ врѣме, — не отъ самитѣ калугери, а отъ подаржци на християнитѣ, които отиватъ на по-

клонение и безъ никакви принуждения подаряватъ това, което съвѣстѣта имъ допуска. Отъ тѣзи подаръци и съ течението на толкова вѣкове, трѣбваше днесъ нашитѣ мѣнастири, освѣнъ недвижимитѣ имоти, които не сж копувани, да располагатъ съ милиони лири, или наполеони и отъ тѣзи богатства, които сж чисто народенъ трудъ, влагани като благодарѣния, трѣбва съ тѣхъ и благодарѣния да се правѣтъ. А ний какво виждаме въ нашитѣ мѣнастири: Калугери облѣчени въ всевъзможни скъпи и прѣ-скъпи Европейски черни копринени дрѣхѣ, спустнали шкембета като политическитѣ фигури на в. «Papaalo» живѣтъ въ прѣбогато наредени килии, и въ най чистий балкански въздухъ. Този тѣхенъ животъ свършенно не гармонира съ живота ни Спасителя прѣди 1897 години. Не сж виновати калугеритѣ; тѣ се ползватъ отъ случая, а сж виновни: респективното Министерство, Св. Синодъ и Екзархията, защото и до сега не сж обърнали внимание и да сравнѣтъ нашия народъ какъ глѣдаше на мѣнастиритѣ прѣди 50 години и какъ сега —, та съобразно съ културата на народа да се дава всестранно направление и на мѣнастиритѣ. Да не мислите, читателю, че искаме нѣкакво промѣнение въ религията; тукъ обръщаме вниманието Ви само върху стопанствуванието на мѣнастирскитѣ имоти. Въ мѣнастиритѣ, освѣнъ гдѣто нѣма никаква организация на земледѣлието, ами и много отъ приходитѣ имъ се скриватъ въ дълбокитѣ джебове на по развититѣ калугери. Че ставатъ злоупотрѣбления е фактъ неоспоримъ, защото у много отъ егуменитѣ въ частнитѣ имъ кисий сж намирани мѣнастирски пари, за което сж давани и подъ сждъ, и отстранявани отъ длъжностъ; освѣнъ това, недвижимитѣ имоти се експлоатиратъ безразборно; а сегашний животъ, вѣка на цивилизацията, не търпи подобенъ консерватизмъ, а отъ денъ на денъ трѣбва да свикваме на живота и развитието ни като окръжающитѣ ни наций; не да живѣеме въ цивилизована Европа, а отношенията ни и работитѣ да приличѣтъ на прѣминалитѣ вече вѣкове. Ние знаемъ и добритѣ дѣла правени въ повечето отъ мѣнастиритѣ, които сж имали значение за политическото ни освобождение, ама тогава само отъ това му разбрахме: калугеритѣ съ свѣщенното писание на рѣцѣ ни назидаваха да се познаваме че сме християни и народъ; а сега освѣнъ горното, трѣбва да разбирѣтъ и отъ стопански животъ. Ето защо тукъ ще кажемъ нѣколко думи и за образованието на нашето Духовенство въ сравнение напирѣмъ съ Католическото: срѣщнете се съ единъ Католически свѣщенникъ и му задайте въпроси по: земледѣлието и клоноветѣ му, по медицината и литературата, Вие ще видите какъ смѣло Ви отговаря, а отидете ли въ килията му, тамъ ще намѣритѣ прѣбогата библиотека нарѣдена съ книги по разни специал-

ности, литература и религиозни, освѣнъ това, тѣзи свѣщенници задължително трѣбва да сж свършили духовна академия; — когато въ килиитѣ на нашето черно и бѣло духовенство ще видите: единъ еконастасъ, въ него едно кандило, отъ страна на пиронъ закачена кадилница и на друга — патрахилъ сдипленъ и сложенъ върху библиотеката състояща отъ: свѣтчето, наусницата, псалтира и трѣбника; нѣкъдѣ има и приказкитѣ на Хитра Петра, книжкитѣ на Гребенарова и туй му е библиотеката; а справите ли се съ поповата касса; колкото за. тамъ нече ни дума, може и хиляди зърна жълтички да намѣрите: Еле пъкъ запрѣпирате ли се съ него по нѣкой наученъ въпросъ, като не може да Ви отговори отъ незнание, веднага Ви нарича: „безвѣрникъ“, „социалистъ“, „атеистъ“ и че до като нѣмало въ свѣтътъ такива хора и Господъ давалъ берекетъ на земята и здравие на своитѣ чада“. Отъ гдѣ, драгий читателю, произлизатъ такива кубически глупости? — не е ли, че у насъ, които се нагърбѣтъ съ кръста Христовъ нѣматъ никаква подготовка за прѣд-назначението си, а просто, се завърѣтъ въ широкитѣ рѣжави на расото, та да прѣкаратъ единъ по сигуренъ животъ. Вие знайте, че въ едно село или градъ на най почетно мѣсто и уважение се държи свѣщенника; той когато влѣзне въ нѣкая къща, него го дочаква семейството: чисто облечено и съ голѣма почетъ; когато е така, защо тогава духовното лице като сѣдне мѣжду това семейство да не знае да го распита за економически му животъ и да му даде нѣкои опѣтвания за по доброто нарѣждане на полското ступанство, земята, или търговията; право да си кажемъ: защото не знае. Когато попа излѣзе изъ къщата на ступанина, той не забравя да каже: „нѣма ли по нѣ една връвъ пиперъ, малко вълна, кълчища, лукъ, бѣклица вино за въ десагитѣ, защото нали сте Вие на дѣда попа стадото“. (Слѣдва)

РАЗНИ:

1. Изложението на разни хранителни материи въ Берлинъ.

На 9-й Октомврий подъ протекторството на Прусската принцеса Фридрихъ Леополдъ трѣбваше да се открие изложението за разнитѣ хранителни срѣдства. Изложението е било открито отъ принцесата Elisabeth von Hohenlohe, вмѣсто казаната принцеса, която не е могла да посѣти въ него денъ изложението.

Отъ извънредно многото изложени продукти особено впечатление правѣтъ нѣкои отъ млѣкареския отдѣлъ, съ които нѣма да направимъ злѣ, ако запознаемъ нашия читателъ.

Фирмата Emil Passburg въ Berlin е била изложила млѣчни питки, единъ фабрикатъ отъ чисто млѣко безъ никакви добавки, само му е било извадено водата. Питкитѣ иматъ кръгла форма, 3 см. въ диаметръ и 3 mm дебелина. Изложенитѣ продукти сж били $\frac{1}{2}$ година стари и са били прѣсени на вкусъ. Тѣзи питки прѣдставляватъ

въ концентрирана форма едно лесно смилание, трайна и безъ въѣзвѣско приготвление вкусна храна. Споредъ анализата на химицитѣ тѣ сж съдържали 27, 83 % масло, 26, 13 % бѣлтѣчни вещества, 34, 92 % млѣчна захаръ, други безазотни хранителни материи 2, 48 %, минерални вещества 5, 77 % и вода 2, 87 %.

Сжщата фирма е изложила така сжщо и сухо млѣко въ форма на прахъ. Прахътъ може като се смѣсе съ 9 до 10 пжти повече вода да се пие като млѣко. Може да се употрѣбѣва като прибавка за кафе, чай и др., както и за правението на разни сладки нѣща, кждѣто е необходимо млѣко.

Тази фирма е произвела така сжщо и сухи яйца. Отдѣлно бѣлтѣка и жѣлтѣкъ, както и смѣсени. Сухитѣ яйца запазени отъ влагата могатъ да се запазятъ за дълго врѣме и да служатъ за храна и др. потрѣби.

Дружеството Nutricia, за произвѣждане на дѣтско млѣко, е изложило крави млѣко подобно на майчиното млѣко, слѣдъ като на сжщото крави млѣко по новата метода на Prof. Backhaus въ Königsberg, е отнето една частъ отъ казеина и солитѣ, които се намиратъ въ по-голѣмо количество въ кравето, отъ колкото въ женското млѣко.

О Б Я В Л Е Н И Е № 5287

Министерството на Търговията и Земледѣлнето явява на интересующитѣ се, че прѣзъ настоящата есенъ и идущата пролѣтъ има за продажъ отъ Държавнитѣ разсадници слѣдующитѣ количества дръвчета: *Отъ Пловдивската Държав. Пипиниера.* а) *Присадени овощни дръвчета:* круши 3-годишни — 223 по 50 ст. сжщо 4-годишни 145 по 1 левъ; ябълки 2-годишни 804 по 30 ст., 3-годишни 265 по 50 ст., 4-годишни 156 по 1 левъ; сливи 2-годишни 516 по 50 ст., 3-годишни 85 по 1 л., 4-годиш. 22 по 1.50 л.; зарзали 2-годишни 1348 по 50 ст., 3-годишни 271 по 1 л., 4-годишни 62 по 1.50 л.; праскови 2-годишни 301 по 50 ст., 3-годишни 379 по 1 л., 4-годиш. 20 по 1.50 л.; вишни 2-годишни 100 по 50 ст., 3-годишни 12 по 1 л.; череши 2-годишни 110 по 50 ст., 3-годишни 14 по 1 л.; орѣхи (неприсад.) 3-годишни 55 по 1 л., 4-годишни 14 по 1.50 л., 5-годиш. 16 по 2 л.; бадеми 2-годишни 196 по 50 ст., 3-годиш. 81 по 1 л., 4-годиш. 20 по 1.50 л.; кестени (неприсадени) 2-годиш. 100 по 30 ст. б) *Сънчести и други дръвчета и храстия:* черници 3-годишни 4000 по 5 ст.; акации присадени 2-годиш. 12 по 1 л., 3-годиш. 205 по 1.50 л., 4-годиш. 68 по 2 л.; акации неприсадени 2-годиш. 2674 по 20 ст., 3-годиш. 500 по 30 ст., 4-годиш. 300 по 50 ст., 5-годиш. 1500 по 1 л.; айлантуси 2-годиш. 3000 по 20 ст., 3-годиш. по 1300 по 30 ст., 4-годиш. 54 по 50 ст.; жѣлти акации 2-годиш. 343 по 20 ст., 3-годиш. 300 по 30 ст.; гюлове присадени 2-годиш. 60 по 50 ст., 3-годиш. 32 по 1 л., 4-годиш. 90 по 1.50 л.; френско грозде 2-годиш. 182 по ст.; малини 2-годиш. 1912 по 5 ст.; осени 2-годиш. 72 по 20 ст., 3-годиш. 18 по 30 ст.; омерфофудусъ 2-годиш. 1340 по 20 ст., 3-годиш. 94 по 30 ст.; борики и елхи 2-годиш. 80 по 1 л., 3-годиш. 70 по 1.50 л., 4-го-

диш. 100 по 2 л., 5-годиш. 180 по 2.50 л.; туи 2-годиш. 260 по 30 ст., 3-годиш. 100 по 50 ст., 4-годиш. 20 по 1 л., 5-годиш. 20 по 1.50 л.; тамарискъ 2-годиш. 800 по 20 ст., 3-годиш. 1000 по 30 ст.; полони 3-годиш. 60 по 30 ст.; гледичии 2-годиш. 129 по 20 ст.; тополи 2-годиш. 700 по 20 ст., 5-годиш. 150 по 1 л.; люлекъ 2-годиш. 120 по 30 ст., 3-годиш. 40 по 50 ст. *Отъ Садовското Земл. Училище* а) *Присадени овощни дръвчета:* ябълки 2-годиш. 1000 по 50 ст.; круши 2-годиш. 700 по 50 ст.; праскови 2-годиш. 100 по 50 ст.; зарзали 2-годиш. 100 по 50 ст.; сливи 2-годиш. 100 по 50 ст.; череши 2-годиш. 100 по 50 ст. б) *Сънчести дръвчета и храстия:* айлантуси 2-годиш. 3000 по 30 ст., 3-годиш. 2000 по 50 ст.; акации и явори 2-годиш. 300 по 30 ст., 100 по 50 ст.; малини 2-годиш. 1000 по 10 ст.; ягоди 1-годиш. 10,000 по 5 ст. *Отъ Земледѣл. Училище край гр. Руссе* а) *Присадени овощни дръвчета:* ябълки 4-годиш. 450 по 1.25 л.; круши 2-годиш. 84 по 1 л., 4-годиш. 390 по 1.25 л.; сливи 2-годиш. 10 по 1 л.; бадеми 3-годиш. 46 по 50 ст.; праскови 2-годиш. 119 по 1.50 л.; орѣхи (неприсадени) 5-годиш. 255 по 1 л.; зарзали 2-годиш. 5 по 1.50 л.; мушмули 2-годиш. 32 по 50 ст. б) *Сънчести дръвчета и растия:* кленъ 5-годиш. 472 по 60 ст.; тополи 2-годиш. 2600 по 30 ст.; айлантуси 3-годиш. 400 по 75 ст.; гледичии 3-годиш. 100 по 75 ст.; върби кошничарски 1-годиш. 250 по 15 ст.; малини 1-годиш. 100 по 15 ст.; ягоди 1-годиш. 2000 по 5 ст. *Отъ Овощарския Расадникъ въ гр. Кюстендилъ.* Черници 3-годиш. 3000 по 25 ст. *Отъ Лозовия Расадникъ въ гр. Берковица.* Черници 3-годиш. 12,000 по 10 ст. *Отъ Лозовия Расадникъ въ гр. Ловечъ.* Черници 2-годиш. 5000 по 10 ст. *Отъ Лозовия Расадникъ въ гр. Вратца.* Череши 3-годиш. 2470 по 20 ст.; вишни 3-годиш. 630 по 15 ст.; праскови 3-годиш. 540 по 20 ст.; зарзали 3-годиш. 1500 по 20 ст.; кестени 2-годиш. 1900 по 20 ст.; орѣхи 3-годиш. 910 по 20 ст.; сливи 3-годиш. 1286 по 20 ст.; бадеми 3-годиш. 575 по 20 ст.; фоли 3-годиш. 739 по 20 ст.; черница 3-годиш. 31,000 по 5 ст. *Отъ Лозовия Расадникъ въ гр. Видинъ.* Черници 3-годиш. 12,000 по 5 ст.; бръстове 3-годиш. 1000 по 2 1/2 стотинки.

Поржкитѣ за дръвчетата, придружени съ стойността, ставатъ до управлението на надлежния расадникъ.

За вдиганието и прѣнасянето на дръвчетата трѣбва да се погрижатъ самитѣ поржчители.

София, 18 Септемврий 1897 год.

За Глав. Секретаръ: В. Атанасовъ

Я В Я В А се на всички наши лозари, че редакцията може да имъ достави книгата: „Ръководство по лозарството“ отъ Хр. С. Георгиевъ, като испратятъ стойността на книгата — 3 лева и 25 ст. за пощенски разноски по испращанието.